

1 Za akých okolností môže rodič zákonne premiestniť dieťa do iného štátu bez súhlasu druhého rodiča?

Pokiaľ ide o okolnosti, za ktorých môže rodič zákonne premiestniť dieťa do iného štátu bez súhlasu druhého rodiča, je potrebné rozlišovať tieto situácie:

a) keď rodič, s ktorým dieťa žije, chce dieťa zákonne premiestniť do iného štátu a

b) keď rodič, s ktorým dieťa nežije, ale s ktorým má dieťa osobný vzťah, chce dieťa zákonne premiestniť do iného štátu.

a) Rodič, s ktorým dieťa žije, môže po rozvoде v rámci každodennej rodičovskej starostlivosti o dieťa zákonne premiestniť dieťa do iného štátu (napr. na jednodenný výlet) pod podmienkou, že to neohrozí právo druhého rodiča na budovanie osobného vzťahu s dieťaťom, ako je stanovené v článkoch 95 a 119 zákona o rodine (*Obiteljski zakon*) [*Narodne Novine* (NN, Úradný vestník Chorvátskej republiky) č. 103/15, ďalej len „ObZ 2015“]. To znamená, že bez ohľadu na to, či sú rodičia spoločne alebo individuálne zodpovední za starostlivosť o dieťa a jeho výchovu, každý z nich má právo nezávisle rozhodovať o každodenných záležitostiach týkajúcich sa dieťaťa, keď je dieťa v ich starostlivosti (článok 110 ObZ 2015). Ak sú po rozvoде rodičia spoločne zodpovední za starostlivosť a výchovu dieťaťa (článok 104 ObZ 2015), rozhodnutia, ktoré sú pre dieťa dôležité, musia byť prijaté na základe konsenzu (článok 108 ObZ 2015). Vzhľadom na to, že príležitostný výlet do inej krajiny (napr. jednodenný výlet) neznamená úmysel zmeniť trvalý alebo prechodný pobyt dieťaťa a nenachádza sa preto medzi taxatívne vymenovanými významnými osobnými právami dieťaťa, tak ako je uvedené v článku 100 ObZ 2015, mali by sa preto primerane uplatňovať ustanovenia článku 99 ods. 2 ObZ 2015. To isté platí aj v prípade, keď rodič, s ktorým dieťa žije po rozvoде, má čiastočnú individuálnu zodpovednosť za rodičovskú starostlivosť (článok 105 ObZ 2015). Ak však rodič, s ktorým dieťa žije po rozvoде, na základe súdneho rozhodnutia vykonáva výhradnú individuálnu rodičovskú starostlivosť, potom nepotrebuje súhlas druhého rodiča na dočasné premiestnenie dieťaťa do iného štátu (článok 105 ods. 5 ObZ 2015).

b) Ak sa rodič, s ktorým dieťa nežije po rozvoде, ale s ktorým dieťa udržiava osobný vzťah, rozhodne zákonne premiestniť dieťa do iného štátu, potom tak môže urobiť pod podmienkou, že ide o dočasný pobyt v inej krajine (napr. jednodenný výlet), ktorý sa uskutoční v čase, keď rodič má právo udržiavať s dieťaťom priamy osobný vzťah (článok 121 ObZ 2015) a pod podmienkou, že toto právo nebolo zakázané alebo obmedzené súdnym rozhodnutím (články 123 – 126 ObZ 2015). To znamená, že bez ohľadu na to, či sú rodičia spoločne alebo individuálne zodpovední za starostlivosť o dieťa a jeho výchovu, každý z nich má právo nezávisle prijímať každodenné rozhodnutia týkajúce sa dieťaťa, keď majú dieťa vo svojej starostlivosti (článok 110 ObZ 2015). Ak sú po rozvoде rodičia spoločne zodpovední za starostlivosť o dieťa a jeho výchovu (článok 104 ObZ 2015), rozhodnutia, ktoré sú pre dieťa dôležité, musia byť prijaté na základe konsenzu (článok 108 ObZ 2015). Vzhľadom na to, že prechodný pobyt v inom štáte počas obdobia, keď má rodič právo na udržiavanie priameho osobného vzťahu s dieťaťom (napr. jednodenný výlet), neznamená úmysel zmeniť trvalý alebo prechodný pobyt dieťaťa a nenachádza sa preto medzi taxatívne vymenovanými významnými osobnými právami dieťaťa, tak ako je uvedené v článku 100 ObZ 2015, mali by sa preto primerane uplatňovať ustanovenia článku 99 ods. 2 ObZ 2015. To isté platí aj v prípade, keď rodič, s ktorým dieťa žije po rozvoде, má čiastočnú individuálnu zodpovednosť za rodičovskú starostlivosť (článok 105 ObZ 2015), pretože rodič, ktorý má priamy osobný vzťah s dieťaťom, má slobodu a právo zastupovať dieťa v každodenných záležitostiach v čase, keď je dieťa v jeho starostlivosti (podľa článkov 110 a 112 a v spojení s článkom 105 ods. 1) ObZ 2015).

V týchto situáciách je potrebné zdôrazniť význam ustanovení článku 111 ObZ 2015. To znamená, že obaja rodičia bez ohľadu na to, či sú spoločne alebo individuálne zodpovední za rodičovskú starostlivosť, sú povinní vzájomne si vymieňať informácie o deťoch, ktoré sa týkajú prípadného premiestnenia dieťaťa do zahraničia. Okrem toho, že ide o právnu povinnosť rodičov, k prekročeniu štátnej hranice sa vyžadujú osobné a iné dokumenty, ktoré by dieťa alebo každý z rodičov mali vziať so sebou.

V prípade, že jeden z rodičov má pocit, že druhý rodič by mohol zneužiť takéto dočasné premiestnenie dieťaťa, môže požiadať súd, aby v mimosúdnom konaní uložil jedno z opatrení uvedených v článku 418 ObZ 2015 s cieľom zabezpečiť vykonanie rozhodnutia o nadviazaní osobného vzťahu medzi rodičom a dieťaťom, alebo aby uložil jedno z opatrení uvedených v článku 419 ObZ 2015, ktorým sa zabezpečí návrat dieťaťa.

Najvhodnejším riešením je, aby rodičia na základe konsenzu dosiahli dohodu o týchto a podobných záležitostiach, ktoré môžu potom upraviť v dohode o spoločnej rodičovskej starostlivosti (článok 106 ods. 3 ObZ 2015).

2 Za akých okolností je nutný súhlas druhého rodiča na premiestnenie dieťaťa do iného štátu?

Na každé (trvalé) premiestnenie dieťaťa do iného štátu, ktoré by viedlo k zmene trvalého alebo prechodného pobytu dieťaťa, sa vyžaduje súhlas oboch rodičov. Bez ohľadu na to, či sú rodičia spoločne zodpovední za rodičovskú starostlivosť alebo či má jeden z nich čiastočnú samostatnú rodičovskú starostlivosť, rodič, ktorý premiestni dieťa a tým zmení trvalý alebo prechodný pobyt dieťaťa, musí k tomu získať písomný súhlas druhého rodiča (články 100 a 108 ObZ 2015). Ak však jeden rodič má výhradnú rodičovskú starostlivosť, potom sa nevyžaduje súhlas druhého rodiča na premiestnenie dieťaťa do iného štátu na účely zmeny trvalého alebo prechodného pobytu dieťaťa (článok 105 ods. 5 ObZ 2015).

3 Ak druhý rodič nesúhlasí s premiestnením dieťaťa do iného štátu, hoci je to nutné, ako možno dieťa zákonne premiestniť do iného štátu?

Ak chce rodič premiestnením dieťa do iného štátu zmeniť trvalý alebo prechodný pobyt dieťaťa a nemôže získať písomný súhlas druhého rodiča, potom súd v mimosúdnom konaní určí, ktorý z rodičov zastupuje v tejto záležitosti najlepší záujem dieťaťa (článok 100 ods. 5 a článok 478 ods. 1 ObZ 2015). Pred začatím týchto mimosúdnych konaní sa musí vykonať povinné poradenstvo o mimosúdnom konaní, ktorého cieľom je, aby sa odborníci z oblasti sociálnych služieb pokúsili pomôcť rodičom dosiahnuť dohodu v tejto veci (článok 481 ObZ 2015 – povinné poradenstvo o mimosúdnom konaní ako procesná požiadavka na začatie konania podľa článku 100 ods. 5 ObZ 2015). Ak v priebehu povinného poradenstva rodičia nedokážu dosiahnuť dohodu, o záležitosti rozhodne súd v mimosúdnom konaní, ktoré sa zameria najmä na: vek a názor dieťaťa, právo dieťaťa budovať si osobný vzťah s druhým rodičom, ochotu a pripravenosť rodičov spolupracovať pri výkone ich rodičovských práv, osobnú situáciu rodičov, vzdialenosť medzi miestami trvalého alebo prechodného pobytu rodičov a miesto, kde by sa dieťa mohlo premiestniť, ako aj dopravné spojenia medzi týmito miestami a právo rodiča na slobodu pohybu (článok 484 ObZ 2015).

Treba však zdôrazniť, že ak má jeden z rodičov výhradnú rodičovskú starostlivosť, potom nepotrebuje súhlas druhého rodiča na premiestnenie dieťaťa do iného štátu na účely zmeny miesta prechodného alebo trvalého pobytu dieťaťa, t. j. v takom prípade námietka druhého rodiča nemá žiadny právny účinok (článok 105 ods. 5 ObZ 2015).

4 Uplatňujú sa na dočasné premiestnenie (napr. v prípade prázdnin, zdravotnej starostlivosti) a na stále premiestnenie rovnaké podmienky? Ak je to možné, priložte prosím príslušné formuláre so súhlasom.

Ako sa uvádza v odpovediach na otázky 1 až 3, ObZ 2015 upravuje práva a povinnosti rodičov odlišne v závislosti od toho, či ide o dočasné premiestnenie dieťaťa do iného štátu (napr. jednodenný výlet, ktorý neohrozuje práva druhého rodiča) alebo trvalé premiestnenie dieťaťa do iného štátu s cieľom zmeniť miesto trvalého alebo prechodného pobytu dieťaťa.

Posledná aktualizácia: 23/08/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.